

Klimatanpassning i Uppsala län – möjligheter och utmaningar

6 december 2019

Daniel Öman,
Klimatanpassningssamordnare,
Länsstyrelsen i Uppsala län

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skyldighet att arbeta med klimatanpassning

En länsstyrelse ska

1. initiera, stödja och följa upp kommunernas klimatanpassningsarbete,
2. analysera hur länet och vid behov angränsande län påverkas av klimatförändringarna,
3. stödja och följa upp regionala sektorsmyndigheters klimatanpassningsarbete,
4. bidra till och ta fram underlag för ökad kunskap och planering, och
5. stödja arbete i älvgrupper.

"Framtidsklimat för Uppsala län"

- Gjordes av SMHI 2015. Finns för alla län.
- Utgångspunkten är RCP-scenarier. Dessa grundas i antaganden om atmosfärens framtida sammansättning.

RCP4.5

- Utsläppen av koldioxid ökar något och kulminerar omkring år 2040
- Befolkningsmängd något under 9 miljarder i slutet av seklet
- Lågt arealbehov för jordbruksproduktion, bland annat till följd av större skördar och förändrade konsumtionsmönster
- Omfattande skogsplanteringsprogram
- Låg energiintensitet
- Kraftfull klimatpolitik

RCP8.5

- Koldioxidutsläppen är tre gånger dagens vid år 2100 och metanutsläppen ökar kraftigt
- Jordens befolkning ökar till 12 miljarder vilket leder till ökade anspråk på betes- och odlingsmark för jordbruksproduktion
- Teknikutvecklingen mot ökad energieffektivitet fortsätter, men långsamt
- Stort beroende av fossila bränslen
- Hög energiintensitet
- Ingen tillkommande klimatpolitik

Framtidsklimat för Uppsala län

Årsmedeltemperatur

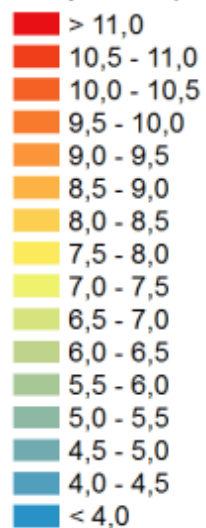
Observerat 1961-1990

Observerat 1991-2013

Temperatur (°C)

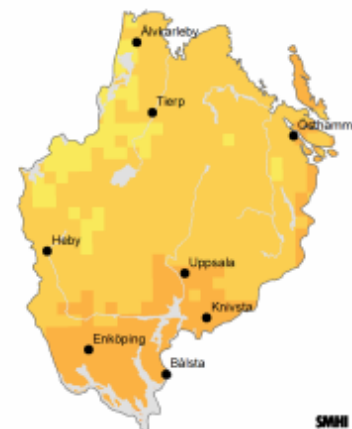

RCP4.5

Beräknat 2021-2050

Beräknat 2069-2098

RCP8.5

Framtidsklimat för Uppsala län

Värmebölja

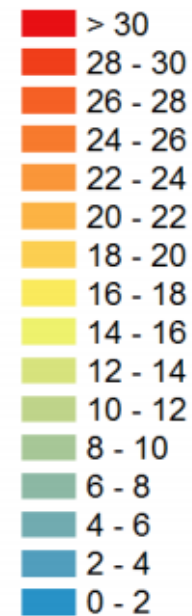
Observerat 1961-1990

Observerat 1991-2013

Antal dagar

RCP4.5

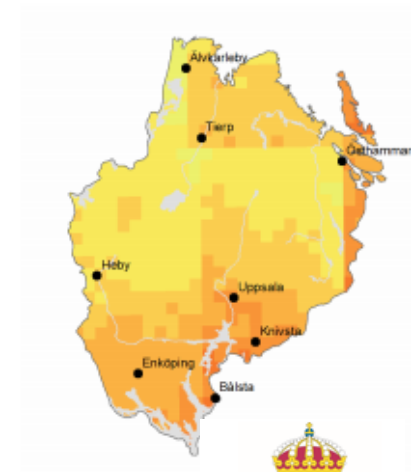
Beräknat 2021-2050

RCP8.5

Beräknat 2069-2098

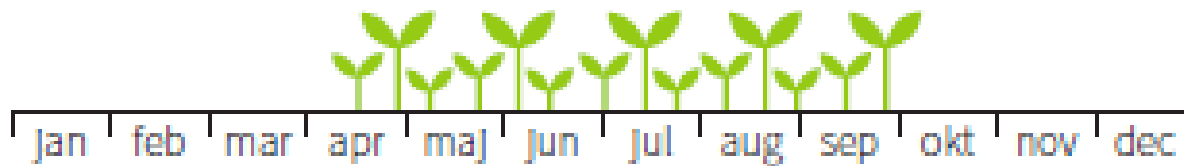

Framtidsklimat för Uppsala län

Vegetationsperiodens längd

Normal vegetationsperiod jämfört med framtidens

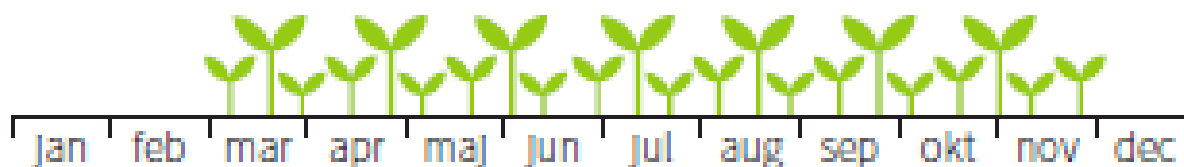
1961–1990: Observerad vegetationsperiod

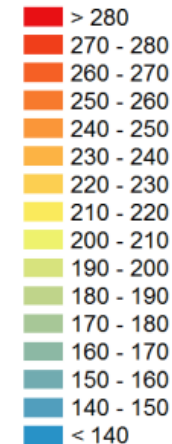
2069–2098: Scenario med lägre utsläpp (RCP 4,5)

2069–2098: Scenario med högre utsläpp (RCP 8,5)

Antal dagar

Observerat 1961-1990

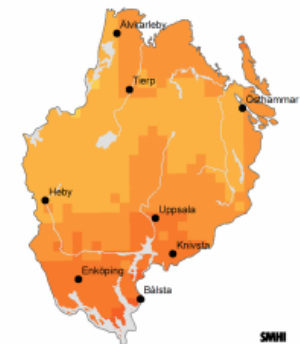
Observerat 1991-2013

Beräknat 2021-2050

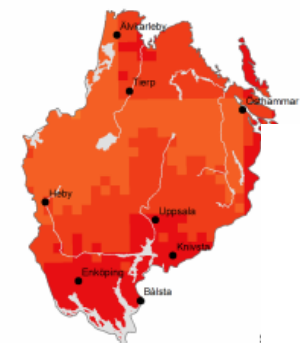

Beräknat 2069-2098

RCP4.5

RCP8.5

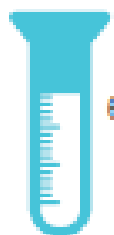

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Framtidsklimat för Uppsala län

Årsmedelnederbörd

Normal årsmedelnederbörd jämfört med framtidens

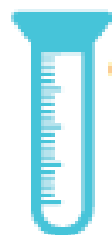
623 mm

1961–1990
Observerad års-
medelnederbörd

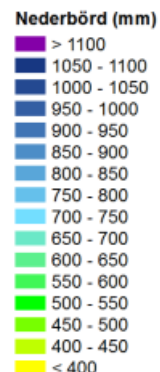
ca 747 mm

2069–2098
Scenario med lägre
utsläpp (RCP 4,5)

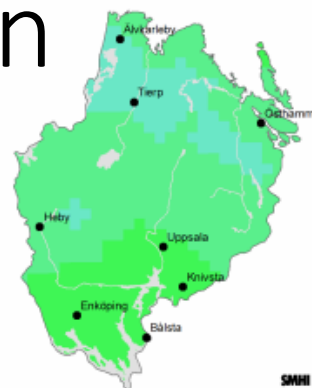

ca 809 mm

2069–2098
Scenario med högre
utsläpp (RCP 8,5)

Observerat 1961-1990

SMHI

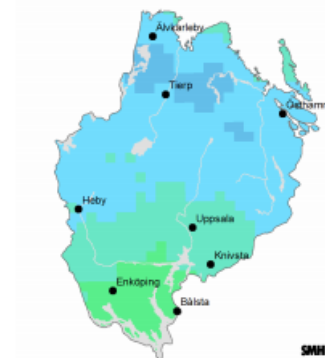
Observerat 1991-2013

SMHI

Beräknat 2021-2050

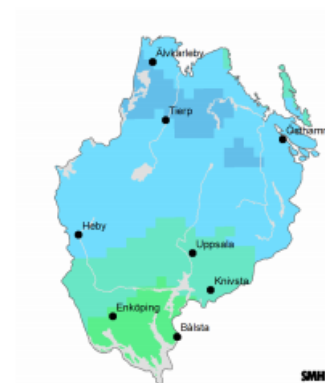
RCP4.5

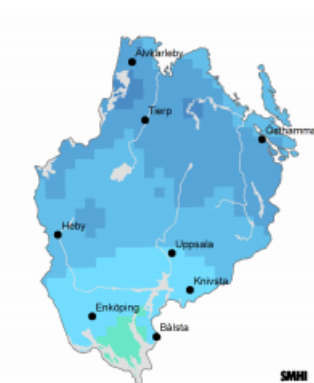
SMHI

Beräknat 2069-2098

RCP8.5

SMHI

SMHI

Konsekvenser

- **Årsmedelnederbörden** ökar 20-30 % mot slutet av seklet
  - Största ökningen sker under vinterhalvåret
  - Det regionala nederbördsmonstret kvarstår
- De **kraftiga regnen** förväntas öka med 25 %
- Markant nedgång av antalet dagar med **snö**
- **Höga flöden** och **översvämningar** – vissa tidpunkter på året.
- Ökad frekvens av ras, skred och erosion.
- Bräddning i avlopps- och dagvattensystem.
- **Mögel- och rötskador** kan komma att drabba byggnadskonstruktioner och byggnader med kulturmiljövärden.
- Förändring i **tjälldjupet** - skogsbilsvägar
- Ökat kylbehov och minskat värmebehov (Behovet av uppvärmning minskar mer än vad behovet av kylning ökar)
- Förutsättningarna för areella näringar som skogsbruk, jordbruk kommer att gynnas p.g.a. **längre växtsäsong** samtidigt som risken för skadeinsekter ökar.
- Övergödning och en ökad förekomst av alger i både sötvattenmiljö och marin miljö.
- Ökad förekomst av mygg – nya **invasiva arter** och vektorer för smittsamma sjukdomar
- En ökad frekvens av **smittspridning** av infektioner och sjukdomar kommer att bli synlig hos både djur och människa.
- Människans och djurens välmående kommer också att påverkas av förändringar i **luftkvalitén**, främst genom ökade pollenhalter och förlängd pollensäsong.
- Påverkan på den **biologiska mångfalden**.
- Förändringar inom **turismindustrin** globalt kommer att påverka oss lokalt.

Länsstyrelsens klimat- och sårbarhetsanalys

- Kommer under 2020. Utgångspunkten är regeringens prioriterade utmaningar:
  - Ras, skred och erosion som hotar samhällen, infrastruktur och företag
  - Översvämning som hotar samhällen, infrastruktur och företag
  - Höga temperaturer som innebär risker för hälsa och välbefinnande för människor och djur
  - Brister i vattenförsörjning för enskilda, jordbruk och industri
  - Biologiska och ekologiska effekter som påverkar en hållbar utveckling
  - Påverkan på inhemsk och internationell livsmedelsproduktion och handel
  - Ökad förekomst av skadegörare och sjukdomar samt invasiva arter som påverkar människor, djur och växter
- Hur ser riskerna ut i Uppsala län? Vad behöver vi prioritera?

Klimatanpassningsportalen

- Hur förändras klimatet?
- Hur påverkas samhället?
- Vilken roller och ansvar har olika aktörer?
- Vägledning, verktyg, stöd.

<http://www.klimatanpassning.se>